

[Aksel Larsen.]

sværte eller forhindrer de unge i Landkommunerne i at faa Arbejde paa andet Omraade end det landbrugsfaglige, sikrer Landbruget Arbejdskraft. Der er, som jeg tidligere har sagt, ingen saglig Begrundelse for dette, der er Arbejdsløshed nok i Landet, og der er ingen Fare for, at Landbruget kommer til at mangle Arbejdskraft, hvis det blot vil give nogenlunde ordentlige Lønninger, hvis det blot vil give Lønninger, der staar i et ganske beskedent Forhold til de Kornpriser, Kødpriser, Roepriser o. s. v., som Regering og Rigsdag har bevillet dem.

Det vil de store Landbrugere imidlertid ikke, ikke under nogen Omstændighed, ikke paa noget Vilkaar, og saa faar de denne Lov foræret af Regering og Rigsdag, som sikrer dem, at de fortsat kan blive ved at underbetale deres Arbejdskraft. De kan ikke alene fortsat underbetale deres Arbejdere i Forhold til det, Arbejderne kan faa paa andre Omraader og ved anden Beskæftigelse, men de kan ogsaa underbetale dem i Forhold til Landbrugets almindelige økonomiske Situation. Dette ved det ærede Medlem Hr. Smørum aldeles udmærket, ja, efter det ærede Medlems Udtalelser ved første Behandling ved han det i Virkeligheden langt bedre end jeg. Han ved, hvor uendelig arbejderfjendsk dette Lovforslag er, han ved, hvor uendelig groft et Overgreb det er netop mod dem, han omtalte ved første Behandling, mod Tjenestekarlene, og alligevel staar det ærede Medlem Hr. Smørum op her og opfordrer Tinget til at vedtage Lovforslaget!

Der er en Del Landbrugere, der i den sidste Tid har henvendt sig til mig og fortalt, at de syntes, at de betalte deres Folk en pæn og ordentlig Løn, de giver dem en 800—900 Kr. for Sommerhalvaaret. Det er meget muligt, men hvad giver de dem for Vinterhalvaaret? (Afbrydelse). Ja, eller 400 Kr., hvis de overhovedet beskæftiger dem, hvad de i hvert Fald i Halvparten af Tilfældene ikke gør. Det er jo netop derfor, denne Lov kun skal gælde for Sommerhalvaaret, i Vinterhalvaaret har man ingen Interesse for det, da ønsker man helst at være fri for dem og lade Byerne tage de sociale Byrder ved Arbejdsløsheden. Lad os endelig ikke have dem herude! Det er kun i Sommerhalvaaret, den skal gælde, for det er kun i Sommerhalvaaret, man er interesseret i at have den billige Arbejdskraft tvungen til Raadighed. I Vinterhalvaaret, hvor man ikke har Brug for saa megen Arbejdskraft, er det ikke nødvendigt.

Saa er der ogsaa noget andet bagved.

Hvis vi lægger denne Sommerløn og Vinterløn sammen, saa bliver det nu ikke saa forfærdelig meget. Naar vi tager i Betragtning, dels hvor billig Kosten reelt er de fleste Steder, og dels hvor elendige Boligforhold man byder dem derude paa Landet, saa ligger den samlede Aarsløn virkelig dels langt under den Løn, man kan opnaa i andre Fag og paa andre Omraader, og dels uendelig langt under, hvad det var rimeligt at betale efter de Kæmpeindtægter, Samfundet efterhaanden betænker det store Landbrug med.

De stillede Ændringsforslag forandrer ikke vor Mening om Lovforslaget. Jeg er godt klar over, hvorfor Ændringsforslaget Nr. 1 af Udvalget er kommet. Det er kommet, fordi det vilde være praktisk umuligt at efterleve og administrere Loven, hvis den blev gennemført i den oprindelige Affattelse. Det ændrer jo imidlertid ikke Lovens Principper, og hvordan Lovens Paragraffer skal se ud, det vil vi overlade til Regeringspartierne at afgøre; vi vil ikke blande os i det. Derimod vil vi, som sagt, være Tilhængere af, at man i hvert Fald bringer Lovforslagets Titel i Overensstemmelse med dets Indhold og dets Mening. I den Henseende kan jeg berolige Udvalgets ærede Medlemmer og Regeringspartierne med, at hvad den angaar, hersker der i hvert Fald ingen Tvivl i Offentligheden. I den konservative Presse, i Venstrepresen og i mange andre Blade har man skrevet rent og aabent, at dette er en Indførelse af et Slags Stavnsbaand herhjemme, men det er der ikke noget at gøre ved, for det er nødvendigt for at sikre Landbruget Arbejdskraft, og dette er igen en Samfundsnødvendighed. Jeg er ikke alene ikke i Tvivl om, men jeg ved, at da man for nogle Hundrede Aar siden indførte Stavnsbaandet, da kom man lige akkurat med de samme Argumenter. Sproget var maaske lidt andet, for Sproget har udviklet sig i de mellemliggende Aar, men Argumenterne var de samme. For at sikre Landbruget Arbejdskraft, for at Herregaardsjorden ikke skulde ligge udrykket hen, udelukkende af Gudhed og af Samfundshensyn o. s. v. skulde Stavnsbaandet indføres dengang. Nu skal det indføres igen, men det, der er det tragiske ved det, det er, at det indføres efter Forlangende af Ætlingene af dem, hvis Forfædre var stavnsbundne, det gennemføres med Støtte af dem, som har naaet deres politiske og faglige Magtposition her i Landet, takket være bl. a. Landproletariatets Indsats, Arbejde og Kamp. Det er kun et Par Aar siden, at vi var til de store Festligheder i Anledning af